

ταργώντας την επισκοπή του, μόνο και μόνο γιατί ένας δεσπότης, έχοντας πλήρη αντίληψη της ύψους του θέσεως, δεν καταδέχτηκε να γίνει κομματάρχης του.

Όταν εί αναμνηστικά μας—που να μας ζήσουν!—φέρνουν Έτσι, τί να περιμένουμε από τους ρουτινιέρους;

ΣΤΗΝ «ΕΣΤΙΑ»

της περασμένης Κυριακής εδημοσιεύθηκε το ακόλουθο γράμμα, το οποίο και αναδημοσιεύουμε, αφού μάς ενδιαφέρει και αφού έχουμε να παντήσουμε μερικά σ' αυτό:

Φιλίππη «Εστία».

Είς δύο προηγούμενα φύλλα του «Νουμά» το έδον και έδον είδα με λύπην μου να γίνεται μία επίθεσις συστηματική κατά του μοναδικού γλωσσολόγου μας και καθηγητού του Πανεπιστημίου κ. Γ. Χατζηδάκι. Δεν ήξεύρω ποιος είναι ο κ. Κ. Τεφαρίνης, ο οποίος με τούτην λύπην του επιτίθεται και προπαθεί να τον ταχυρίση. Λυπούμαι μόνον και εκφράζω δια της «Εστίας» την λύπην μου, διότι η γλωσσική εκπαιδεία έφθασε εις τόσον αξιοθρόνητον σημείον, ώστε επιτιμήματα της περιωπής του κ. Χατζηδάκι να προσηλακίζονται και να σατυρίζονται με τόσην ελαφρότητα ως να ήταν τίποτε από τους γνωστούς τύπους των Αθηναϊκών δράμων. Ήν τέλει εκφράζω και την άποψίν μου πως ο άρχαίος «Νουμάς» επιτρέπει αυτά τα έργα, αφού ή μέχρι τούδε πορεία του μάς έχει πείσει, ότι το έξι τετράστιχο πρόσωπον είναι και δια την πένναν του τετατά.

Μεθ' υπολήψεως
Ν. Κ.

Την επιστημονική περίωπην του κ. Χατζηδάκι καίει δὲν την άμφισβήτησε ούτε αυτός ο πολύτιμος συνεργάτης μας κ. Κ. Τεφαρίνης. Φρονούμεν όμως, ότι δὲν πρέπει κανένας ν' άμφισβήτησιν και την ελαφρότητα με την οποίαν ο «μοναδικός γλωσσολόγος μας» μιλάει κάθε τόσο για τα γλωσσικά μας ζητήματα, καθώς το άποδείξε τετραγωνικώτατα ο κ. Κρουμπάχερ στο ύπεροχο βιβλίον του και ο κ. Χαρ. Ανδρεάδης μέσα στις τρακόσες τόσες σελίδες του συγγράμματός του. Αυτήν την ελαφρότητα την άξίαν δριμυτέρας άκρη σατύρας, έσταύρισε ο κ. Κ. Τεφαρίνης και γι' αυτήν την ελαφρότητα μιλάει, άκόμη και σήμερα, στο γράμμα του που σ' άλλη σελίδα δημοσιεύουμε. Ο κ. Ν. Κ. της «Εστίας» ήμπορεί να μὲν με τον άπεριόριστο σεβασμό που τρέφει για τον «μοναδικό γλωσσολόγο». Θα μένουμε όμως και μεις με τίς ιδέες μας. δας κι' αν διατρέχουμε τον κίνδυνον να δυσχερестούμε μερικούς που έννοούν να τρέφουν άπεριόριστο σεβασμό σε κάθε έτοιμορροπο είδωλο.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φύλλα περασμένα του «Νουμά» πωλούνται εις το Κεντρικόν Πρακτορείον των Έφημερίδων και εις τα κιάσκια των πλατειών Συντάγματος Όμοιοίας, Έθνικής Τραπεζής, Βουλής, Υπουργείου Οικονομικών και σταθμού τρακτοδρόμου (Όφθαλμιατρείον).

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Τραγοῦδι τοῦ Βαγνὸς μετάφρ. Αλ. Παλλῆ.
«Τάδε Λέγει Ζαγατοῦστρας» (συνέχεια).
Ἀρθρο τοῦ κ. Ἀργύρου Ἐφταλιώτη
«Οἱ δυὸ πρώτες Ἡρωίδες τῆς Ρωμιοσύνης».

Εἰδύλλιο Ἡώνος : ἐπιτάφιος στὸν «Ἄδωνη» μεταφρασμένους ἀπὸ τὸν Ἠλία Βουτιερίδη.

Διήγημα τοῦ Τσέχωφ
κτλ. κτλ.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΚΟΥ Χ. ΑΝΔΡΕΑΔΗ

Ο συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου «Ἡ Γλῶσσα μας» κ. Χαρ. Ἀνδρεάδης εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μὰς στείλῃ τὴν κατωτέρω ἐπιστολή, τὴν ὁποία δημοσιεύουμε ἀφ' ἑαυτοῦ. Ἦν μόνον σ' ἐμᾶς ἀλλὰ καὶ σ' ὅλους τοὺς ἀδελφωμένοι πολέμους γιὰ τὸ ἐθνικώτατον ζήτημα.

Ἀθήνα 22 Ἰουλίου 1903.

Ἀξιότιμη φίλε,

Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ, παραπελὺ, γιὰ ὅσα ἐγράψατε πρωτῆτερα στὸν «Νουμά» καὶ τελευταία τὴν «Εστία». Ἐγράψατε σὰν νὰ ἤ-

μουν ἀδελφός σας, με χάρι, μ' ένθουσιασμό, κ' ευχαριστήθηκα σὰν είδα πὼς ἡ Ἰδέα μὰς ἀδελφώνει, κι' ὅπως ἐγὼ σὰς ἀγαπῶ ὅλους σας που είστε ἀδερφωμένοι στὸ σπαθί και σύντροφοι στὸ πιστόλι, ἔτσι μ' ἀγαπάτε και σεις. Φτάνει νὰ εἶμασθ' ἔτσι ἀγαπημένοι καὶ ἡ νίκη εἶναι δική μας.

Ἐκεῖ που ἤθέλατε νὰ μ' ἐπαινέσετε, ἐγράψατε στὴν «Εστία» πὼς ἂν ἄλλαζα τὸ μουτιβο μου μποροῦσε νὰ σὰς πείσω πὼς ἡ καθαρεύουσα εἶε ἐθνική μας γλῶσσα, ὅπως τώρα σὰς πείθω πὼς ἡ δημοτικὴ εἶνε ἡ ἐθνική μας γλῶσσα. Μὰ ἐγὼ ψέματα δὲν μπορῶ νὰ γράψω, ὅπως γράψανε μερικοὶ καθαριστάδες, κι' ἂν ἄλλαζα τὸ μουτιβο μου μήτε μιὰ λέξι θὰ μποροῦσα νὰ γράψω. Γιὰ τὴ δημοτικὴ μπορῶ νὰ γράψω τοῦλάχιστο τέσσερες φορὲς ἀκόμα περισσότερα, γιατί θὰ γράψω ἀληθινὰ πράματα, μὰ γιὰ τὴν καθαρῆουσα, τὴ ψεύτικη γλῶσσα, τί νὰ γράψω; ψευτιές; — Ψευτιές δὲν μπορῶ νὰ γράψω, κι' ὅτοι γράφουνε γιὰ τὴν καθαρῆουσα, ψευτιές γράφουνε. Τ' ἀποδείξα και μπορῶ πάλι πολὺ εύκολα νὰ ἀποδείξω, ἂν τὸ καλέση ἡ ἀνάγκη.

Σὰς χαίρειν
ΧΑΡΑΛ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

ΦΡ. ΝΙΤΣΕ

«ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ ΖΑΡΑΤΟΥΣΤΡΑΣ»,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ ΤΟΥ Κ. ΠΑΥΛΟΥ ΓΝΕΥΤΟΥ

Οἱ Περίφημοι Σοφοί

Στὸν λαόν ἔχετε δουλέψει καὶ στοῦ λαοῦ τὴν διδασκαμονία, σεις ὅλοι περίφημοι σοφοί! — καὶ ὅχι εἰτὴν ἀλήθειαν! Κι' ἴσα ἴσα γι' αὐτὸ σὰς κράτησαν σέβας.

Καὶ γι' αὐτὸ ἄκόμη ὑπόρρεαν τὴν ἀπιστίαν σας, γιατί ἦταν χαριτολόγημα καὶ γυρόστροφον κατὰ τὸ λαό. Ἔτσι ἀφίνει ὁ κύριος τοὺς σκλάβους του νὰ κάμνουν κι' ἀναγαλίζει βλέποντας τὴν περηφάνειαν τους.

Μὰ ἐκεῖνος που εἰτὸν λαὸ εἶνε μισητός σὰν λύκος εἰτὸς σκύλους; Εἶνε τὸ Πνεῦμα τὸ ἐλεύθερον, ὃ ἐχθρός τῶν δεσμῶν, που δὲν λατρεύει τίποτε καὶ κατοικεῖ εἰτὰ δόξαν.

Νὰ τὸ κυνηγήσουν ἀπ' τὴ φωνήν του, αὐτὸ ὀνομάζονταν πάντα εἰτὸ λαόν ἡ «Ἰδέα ὑπὲρ τοῦ δικαίου»: καταπάνω του πάντα ἄκόμη ἐρεθίζει τὰ γυροσφυλλὰ του. «Ἐεὶδὴ ἡ Ἀλήθεια εἶν' ἐκεῖ κι' ὁ λαὸς λοιπὸν ἐκεῖ! Ἀλοῖμονον, ἀλοῖμονον σ' ἐκεῖνο που ρεφνᾷ!» ἔτσι ἀπὸ μὲς ἀρχῆς ἀντηχοῦσε.

Στὸν λαόν θέλατε νὰ δώσετε δίκαιον γιὰ τὴ λατρείαν του: καὶ τὸ ὀνομάζετε «θέληση γιὰ τὴν ἀλήθειαν», σεις περίφημοι σοφοί! Κ' ἡ καρδιά σας ἔλεγε πάντα μέσα της «ἀπὸ τὸν λαόν ἦρθα: ἀπὸ ἐκεῖ μου ἦρθε κ' ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ».

Ἰπομονετικοί κ' ἐξυπνοί, σὰν γαδάροι, ἦστε πάντα οἱ δικηγόροι τοῦ λαοῦ,

Καὶ κάποιος δυνατός, ποῦθελε νὰ τὰ πᾶν καλὰ μετὸν λαόν, αὐτὸς ἐπῆγε κ' ἔξεψε μπροστὰ ἀπὸ τ' ἀλογά του — κ' ἕνα γαῖδοῦρι ἄκομη — ἕνα σοφὸν περίφημον.

Καὶ τότε ἤθελα, περίφημοι σοφοί, νὰ ρίξετε ἐπὶ τέλους ὅλως διόλου ἀπὸ πάνω σας τοῦ λιονταριοῦ τὸ δέρμα!

Τὸ δέρμα τ' ἄγριου θεριοῦ τοῦ παρδαλοῦ καὶ τῆς σκούφις τοῦ ἐρευνητῆ, τοῦ ἐξερευνητῆ καὶ τοῦ κατκτητῆ! Ἄγ, γιὰ νὰ μάθω νὰ πιστεύω εἰτὴν «Ἀληθοσύνην σας» πρέπει πρῶτα νὰ μοῦ σπᾶσετε τὴν λατροθέλησίν σας.

Ἀλήθεια, εἶται ὀνομαζὼν ἐκεῖνον που πᾶει σὲ ἄθους Ἰρήμιες καὶ σπᾶζει τὴ λῆτρισσαν καρδίαν του.

Σὲ κίτρινη ἄμμο κι' ἀπ' τὸν ἥλιον καμένος, διψασμένος, κάθεται καὶ λοξοβλέπει πέρα σὲ τόπους γεμάτους ἀπὸ τρεχάμενα νερά, κάτω ἀπ' τὸν ἥλιον τῶν δεντρῶν που ἡ λεβεντιὰ κοιμάται.

Μὰ ἡ διψα του δὲν τὸν καταπείθει νὰ γίνῃ ὁμοιος μ' αὐτοὺς τοὺς εὐχρηστημένους, γιατί ὅπου εἶνε Ὅσας ἐκεῖ καὶ Εἰδωλα εἶνε.

Ἔσεῖς μονάχα βλέπετε τοῦ Πνεύματος τῆς σπίνθης, τ' ἀμμόνι δὲν τὸ ξέρετε, που αὐτὸ εἶνε, καὶ ὅχι ἡ σκληρότητα που ἔχει τὸ σφυρί του!

Ἀλήθεια εἶσαι δὲν ξέρετε τὴν περηφάνειαν τοῦ Πνεύματος! Μ' ἄκόμη λιγώτερο θὰ ὑποφέρνατε τὴν Μετριοφροσύνην του, ἂν ἤθελε καμμιὰ φορὰ νὰ μιλήσῃ.